

Sportbeleid Gemeente Lingewaard

"Goed in beweging"
2021 en verder

Inhoudsopgave

Wedstrijdsamenvatting	3
<u>Hoofdstuk 1: Warming-up - inleiding</u>	4
<u>Hoofdstuk 2: Wedstrijd - uitwerking thema's</u>	7
<u>Hoofdstuk 3: Opstelling - accenten en de rol van de gemeente</u>	18
<u>Hoofdstuk 4: Spelregels - organisatie, financiën en communicatie</u>	20

Wedstrijdsamenvatting

1.

Wat willen we bereiken:

Iedereen in Lingewaard kan plezier in sport en bewegen hebben.

2.

Wie is er bij betrokken:

Er is een heel betrokken werkveld met Lingewaard Sport!, Sport- en CultuurCoaches en allerlei partners en samen is er een mooie beweging op gang gebracht.

3.

Wat gaan we daarvoor doen:

De uitvoering van het lokale sportakkoord stimuleren. De basis is het lokale sportakkoord met acties die door vele partijen samen uitgevoerd worden. De thema's zijn:

- Iedereen kan meedoen
- Jeugd in beweging
- Sterke en vitale aanbieders
- Duurzame sportinfrastructuur

4.

Wat gaan we daarvoor doen:

Vanuit de gemeente wordt prioriteit gegeven aan:

- Sport en bewegen als middel om de doelstellingen van het sociale beleid te behalen, dus sport als middel voor het welzijn van de inwoners en specifiek:
 - o voor de jeugd en volwassenen ook om zich fysiek en sociaal te ontwikkelen en betrokken te zijn
 - o voor ouderen om vitaal te blijven en eenzaamheid te beperken
 - o voor nieuwkomers om kennis te maken
 - o voor werkzoekenden als mogelijke opstap naar werk
- Sport- en beweegplannen per school/kindpartner
- Ondersteunen en bevorderen van vitaliteit van sportaanbieders en stimulering van de "open club gedachte". Dit doen we bijvoorbeeld door samenwerkingsverbanden te versterken.
- Voortgang op het gebied van sportinfrastructuur. Zoals het meenemen van de sportaccommodaties in de uitwerking van het accommodatiebeleid per kern.

5.

Wat is de rol van de gemeente:

De rol van de gemeente: in de brede samenwerking met alle partners, voeren we samen de regie, waarbij de gemeente een specifieke rol heeft bijvoorbeeld ten aanzien van: kennis, ervaring, communicatie, facilitering, inrichting openbare ruimte etc. Integrale bestuurlijke betrokkenheid is belangrijk.

6.

Wat gaat dat kosten:

De uitvoering past binnen bestaande sportbudgetten.

De geraamde uitgaven zijn €2.822.000, waarvan:

- €1.107.000 uit algemene/specifieke uitkering en huuropbrengsten en
- €1.715.000 gemeentelijk aandeel

Hoofdstuk 1: Warming-up

'We benutten wat er is'

1.1 IN LINGEWAARD WILLEN WE DAT IEDEREEN PLEZIER IN SPORT EN BEWEGEN KAN HEBBEN

Bovenstaande is het uitgangspunt geweest bij de realisatie van het Lingewaards Sportakkoord. Initiatief voor het lokale sportakkoord werd genomen door Lingewaard Sport!¹ De gemeente heeft als belangrijke partner hieraan meegewerkt. Het akkoord is in oktober 2019 ondertekend door 58 lokale partners met een sport, welzijns-, onderwijs, zorg of overheidsachtergrond. [Klik op de afbeelding aan de rechterkant van deze pagina om naar het Lingewaards Sportakkoord te gaan.](#)

De gemeentelijke sportnota "Meedoen is belangrijker dan winnen", was van toepassing op de periode 2016 tot en met 2019. Gezien de ontwikkelingen om te komen tot het lokale sportakkoord, is het beleid verlengd met een jaar. Nu is het tijd om het gemeentelijke sportbeleid te actualiseren. Met deze

sportnota bouwen we verder op de fundamenteën die zijn gelegd in het lokale sportakkoord. De ambities en acties zijn actueel. Grote koerswijzigingen zijn daarom niet nodig. Samen met een heel betrokken werkveld van sportcoaches, Lingewaard Sport! en vele sportaanbieders (en aanverwanten) is er een mooie beweging gaande. Vandaar de titel voor het sportbeleid in de komende jaren "Goed in Beweging". We scherpen ons beleid nu aan en beschrijven welke onderdelen uit het lokale sportakkoord extra aandacht nodig hebben vanuit gemeentelijk oogpunt, wat de rol van de gemeente is in de brede samenwerking met alle partners en hoe de samenwerking op bestuurlijk niveau gedragen wordt. Hiermee wordt ook voldaan aan dat wat beschreven staat in het CollegeUitvoeringsProgramma.

¹De officiële naam van Lingewaard Sport! is met ingang van 1 januari 2021 "Stichting Lingewaard Sport!"

1.2 KORTE TERUGBLIK OP DE AFGELOPEN PERIODE

Voordat we vooruit kijken, is het goed om terug te blikken op hetgeen bereikt is in de afgelopen beleidsperiode. We hebben vele goede stappen gezet en mooie resultaten bereikt. We hebben een evaluatie gemaakt die is weergegeven in een factsheet. *Klik op de afbeelding van de evaluatie aan de rechterkant van deze pagina om naar het document te gaan.*

1.3 TRENDS EN ONTWIKKELINGEN WAAR WE MEE TE MAKEN HEBBEN

- Gezondheidsachterstanden lopen verder op. Sport en bewegen is een krachtig middel om deze achterstanden terug te dringen/te voorkomen (preventie).
- Kinderen bewegen over het algemeen minder, zijn minder motorisch vaardig, minder fit én zwaarder. Een goed sport- en beweegaanbod structureel implementeren in het dagelijks leven draagt bij aan verbetering.
- De demografische ontwikkeling zorgt voor andere of nieuwe sportbehoeften, individueel sporten en

bewegen in de openbare ruimte is in opkomst en concurrentie in het aanbod is groot. Er zijn meer sportkeuzes, maar ook andere vrijetijdsbestedingen. Verenigingen zijn wel nog steeds een belangrijke hoeksteen van onze maatschappij. Samenwerking is dus van belang om een gezonde toekomst als vereniging tegemoet te gaan.

- Voorzieningen worden gebundeld in (duurzame) multifunctionele accommodaties, ook komt de openbare ruimte meer dan voorheen in beeld als locatie voor sport en bewegen. De gemeente faciliteert waar mogelijk sport en bewegen en doet daarbij een beroep op zelfwerkzaamheid van de inwoner. Dit vraagt om sportaanbieders die oog hebben voor veranderingen en zich actief inzetten voor een bijdrage aan maatschappelijke doelen.
- Covid-19 heeft veel impact op de sportsector. Veranderingen van de financiële situatie van aanbieders, ledenaantallen, sportbehoefte en gebruik van accommodaties zullen in de komende periode duidelijker worden. In het corona-herstelplan wordt hier aandacht aan besteed.

Dat sport en bewegen een rol spelen ook bij het herstel na corona, is duidelijk.

In de notitie 'Trends en ontwikkelingen' staan de trends en ontwikkelingen die van toepassing zijn op het sportbeleid van de gemeente Lingewaard uitgebreid beschreven. *Klik op de afbeelding van de notitie aan de rechterkant van deze pagina om naar het document te gaan.*

Naast deze algemene ontwikkelingen waarmee we rekening houden, zijn ook de volgende zaken specifiek van belang voor het Lingewaardse beleid:

- **Gebiedsgericht werken:** de beweging naar gebiedsgericht werken maakt dat we beter kunnen inspelen op de verschillen aan zorg- en ondersteuningsbehoefte tussen de kernen/wijken
- **Taskforce Sociaal Domein:** maatregelen die een beweging inzetten naar meer samenwerken met maatschappelijke partners, aanbieders en inwoners. En van minder zelf doen naar meer regie voeren.

1.4 DE KADERS WAARBINNEN WE WERKEN

De algemene lijn die we volgen (conform de Taskforce²) is: efficiënter werken, meer overzicht door meer regie te voeren, beter samenwerken en slimmer gebruik maken van kansen in de samenleving en bij onze partners.

Beloftes die we gedaan hebben aan de inwoners ten aanzien van het sociale beleid³, zijn: iedereen hoort erbij, voldoende mogelijkheden in de buurt om mensen te ontmoeten, wij helpen je jouw goede

ideeën uit te werken, je weet waar je terecht kunt met jouw vragen of problemen, wij kijken naar je om, er is aanvullende hulp en ondersteuning als je dat nodig hebt, je krijgt de hulp die bij jouw situatie past en wij houden een vinger aan de pols. Met name bij de eerste vijf beloftes kan ook sport als middel ingezet worden. De thema's waar we aan werken: Opgroeien en opvoeden, Gezond en gelukkig ouder worden, Uit de verwarring, Nieuw in Lingewaard en Aan het werk. Sport kan bijdragen aan alle thema's.

Voor het accommodatie- en vastgoedbeleid⁴, zijn de volgende kaders vastgesteld: multifunctioneel gebruik, streven naar flexibiliteit, toekomstbestendig en duurzame gebouwen, toegankelijkheid, bijdrage aan ontmoeting/sociale verbinding en budgettair neutraal (oud betaalt nieuw).

De reeds gestelde kaders voor het sociale en ruimtelijke domein gelden voor een langere periode. Voor het tijdspad dat we nastreven voor uitwerking van het sportbeleid, sluiten we aan bij de planning van het Beleidsplan Sociaal Domein en het lokale

sportakkoord. Dit betekent dat we thema's bepalen die de komende 2 jaar prioriteit krijgen.

²Rapportage Taskforce Sociaal Domein (november 2019)

³Kaders Sociaal beleid 2021-2024 (startnotitie, maart 2020)

⁴Contourennota accommodatie en vastgoedbeleid (in april 2019 vastgesteld door de raad)

Hoofdstuk 2: Wedstrijd

'We gaan over tot actie!'

2.1 DOEL EN THEMA'S

Het hoofddoel van het lokale sportakkoord is dat iedereen in Lingewaard plezier in sport en bewegen kan hebben. Met het gemeentelijke beleid sluiten we inhoudelijk aan bij hetgeen beschreven is in het lokale sportakkoord en volgen dus ook de vier thema's van het sportakkoord:

IEDEREEN KAN MEEDOEN

JEUGD IN BEWEGING

STERKE EN VITALE AANBIEDERS

DUURZAME SPORTINFRASTRUCTUUR

Per thema worden doelen benoemd (overgenomen uit sportakkoord) en acties waarmee we met de partners deze doelen willen bereiken. Per thema geeft een werkgroep uitvoering aan de acties. Elke werkgroep wordt begeleid door iemand van Lingewaard Sport!, een sportcoach en een ambtenaar van de gemeente Lingewaard en afhankelijk van het thema nemen sport- en beweegaanbieders, zorg/welzijn (fysio, huisarts, Uniek Sporten) en onderwijs deel aan de werkgroepen.

Een aantal acties die beschreven worden bij de thema's dragen tevens bij aan de volgende beloftes uit het sociale beleid: iedereen hoort erbij, voldoende mogelijkheden in de buurt om mensen te ontmoeten, wij helpen je jouw goede ideeën uit te werken, je weet waar je terecht kunt met jouw vragen of problemen en wij kijken naar je om. Deze actiepunten hebben we cursief weergegeven omdat die van groot belang zijn voor uitvoering van het gemeentelijke beleid.

2.2 VOORTGANG UITVOERING SPORTAKKOORD

De werkgroepen en betrokken partners zijn sinds de vaststelling van het Sportakkoord aan de slag met de uitvoering. Er zijn mooie initiatieven in gang gezet en goede resultaten behaald. Bekijk hier de video voor een overzicht van de voortgang.

2.3. IEDEREEN KAN MEEDOEN

WAT WE WILLEN BEREIKEN MET SPORT IN LINGEWAARD:	UITGANGSPUNT/SUBDOEL:	HOE GAAN WE DAT BEREIKEN:
Meer inwoners voldoen aan de Beweegrichtlijnen	Volgens de beweegerichtlijnen moeten volwassenen en ouderen 2,5 uur per week matig intensief bewegen en 2 keer per week spier- en botversterkende activiteiten doen. In 2016 voldeed 53% van de volwassen Lingewaarders aan de beweegerichtlijn (t.o.v. landelijk 51,7%) . Aangezien de vitaliteit van inwoners belangrijk is, streven we naar een percentage van 55% in 2030. Het percentage niet-sporters was in 2016 42,9% (t.o.v. landelijk 48,7%). We streven naar 40% in 2030 ⁵	Door te stimuleren dat er een breed aanbod beschikbaar en vindbaar is (bijvoorbeeld via een digitaal sportplatform) wat fysiek goed bereikbaar is door in elke kern iets te bieden en vervoer te stimuleren. Door de bewustwording van de beweegerichtlijnen te bevorderen. Dit, in samenwerking met sport, onderwijs, zorg en welzijn
Sport- en beweegaanbod is voor (kwetsbare) inwoners bereikbaar en toegankelijk	Bereikbaarheid en toegankelijkheid mogen geen belemmering vormen voor inwoners om deel te nemen aan sport- en beweegaanbod	<i>Er moet ook aanbod zijn dat geschikt is voor inwoners die onvoldoende lichamelijk actief zijn, senioren, mensen met een beperking, mensen met een kleine portemonnee of met een migratieachtergrond</i>
		<i>Door een goede samenwerking met "Uniek Sporten" en door inzet van de Meedoenregeling en het Kindpakket te stimuleren voor inwoners die een financiële drempel ervaren om te kunnen sporten (ook t.a.v. zwemonderwijs)</i>
Sport en bewegen wordt meer en beter als middel ingezet om andere doelen te bereiken	Alle partners van het lokale sportakkoord dragen uit dat sport- en bewegen bijdraagt aan een positieve gezondheid. De realisatie van een lokaal preventieakkoord zal de relatie tussen sport en gezondheid verder versterken	<i>Door in samenwerking met de werkgroep dit doel uit te werken en te bespreken hoe we dit kunnen verbinden met een lokaal preventieakkoord</i>

⁵Bron: Gezondheidsmonitor GGD (eens per 4 jaar, Kindermonitor laatst in 2017, Volwassenenmonitor in 2016)

In het sociaal beleidsplan wordt aandacht voor sport en bewegen in relatie tot gezondheid geïntegreerd

Door dit onderwerp onder de aandacht te houden bij de coalities binnen het sociale domein

In leefbaarheidsplannen wordt aandacht besteed aan sport, bewegen en gezondheid

Door te luisteren naar inwonersinitiatieven t.b.v. sport/ beweging (bijvoorbeeld uit WOP/DOP) en waar nodig te faciliteren

“Verbeter de wereld, begin bij jezelf”: initiatieven vanuit personeelszaken t.a.v. vitale werknemers (Allemaal Vitaal) afstemmen met sport- en gezondheidsbeleid

P&O en SB bespreken welke initiatieven en doelen er zijn en stemmen plannen met elkaar af

*Jeugd
4 tot 18 jaar*

Hoeveel kan ik bewegen
om **gezond** te blijven?

*Volwassenen
en ouderen*

1 uur per dag
matig intensief bewegen

Matig intensief is als je ademhaling sneller wordt.

3x per week
spier- en botversterkende activiteiten

Zoals volleybal, dansen, buiten spelen en fietsen.

2,5 uur per week
matig intensief bewegen

Verspreid het bewegen over meerdere dagen.

2x per week
spier- en botversterkende activiteiten

Voor ouderen in combinatie met balansoefeningen.

2.4 JEUGD IN BEWEGING

WAT WE WILLEN BEREIKEN MET SPORT IN LINGEWAARD:	UITGANGSPUNT/SUBDOEL:	HOE GAAN WE DAT BEREIKEN:
<p>Op landelijk niveau is het streven dat meer kinderen voldoen aan de beweegrichtlijnen en dat de neerwaartse spiraal van motorische vaardigheden in positieve richting omgebogen wordt. Hier conformeren we ons in Lingewaard aan.</p>		
<p>Kinderen bewegen meer en beter</p>	<p>Volgens de <i>beweegrichtlijnen</i> moet jeugd (4-18 jaar) minimaal 1 uur per dag <i>matig intensief bewegen</i>, dus 7 uur per week. In 2016/2017 deden in Lingewaard 70% van de 0-12 jarigen dit (t.o.v. 77% in de regio), 11% van de VMBO leerlingen (t.o.v. 20% in de regio) en 18% van de MHV leerlingen (t.o.v. 19% in de regio). In 2030 willen we voor alle leeftijdscategorieën het regionale percentage nastreven</p>	<p>Op basis van de momenteel bekende cijfers, willen we stimuleren dat met name 0-12 jarigen en VMBO leerlingen minimaal 1 uur per dag matig intensief bewegen. Dit willen we bereiken door het sportplezier bij de jeugd te verbeteren. <i>Dit doen we door te stimuleren dat er een breed (vraaggericht) aanbod beschikbaar en vindbaar is voor en gebruikt wordt door 0-19 jarigen en door realisatie van een sport- en beweegplan per school/kindpartner</i></p>
	<p>Daarnaast moet de jeugd volgens de beweegrichtlijnen ook <i>3x per week spier- en botversterkende activiteiten</i> doen. In 2019 voldeed landelijk 56% van de kinderen (4-12 jaar) aan de beweegrichtlijnen (dus voldoende matig intensieve beweging en spier- en botversterkende activiteiten). Dit cijfer is op lokaal niveau niet bekend, maar willen we in beeld brengen en het landelijke percentage willen we minimaal nastreven</p>	<p>Meer inzicht verkrijgen door het monitoren van de beweegrichtlijnen. Vervolgens gericht actie inzetten daar waar cijfers negatief afwijken van de regionale /landelijke cijfers</p>
	<p>In 2017 hield 66% van de basisscholen in Nederland de <i>motorische vaardigheden</i> bij d.m.v. een leerlingvolgsysteem voor bewegingsonderwijs. Dit cijfer is op lokaal niveau niet bekend, maar willen we in beeld brengen en het landelijke percentage willen we nastreven</p>	<p>In beeld brengen of/hoe de motorische vaardigheden gemonitord worden in het onderwijs en zo nodig het gebruik van een leerlingvolgsysteem bevorderen</p>

	Het is belangrijk dat kinderen hun eigen sport- en beweegtalent optimaal kunnen ontwikkelen. Topsport kan bovendien ook breedtesport bevorderen. In dit kader kijken we naar het Gelders Model voor talentontwikkeling (ofwel “sportief groot worden”)	Door bekendheid te geven aan het Gelders Model en de eerste drie stappen van het model te stimuleren: 1. Meten beweegniveau en sportvoorkeur, 2. Uitdaging in beweegonderwijs en 3.ontwikkelingsmogelijkheden in de woonomgeving en in het onderwijs
Kinderen en ouders zijn zich bewust van een gezonde en actieve leefstijl	De partners van het lokale sportakkoord dragen uit dat sport- en bewegen bijdraagt aan een gezonde en actieve leefstijl. Ouders en kinderen worden zo via verschillende wegen bewust gemaakt van het belang van bewegen en motorische ontwikkeling	<i>Effectieve activiteiten en programma's inzetten voor een actieve en gezonde leefstijl, bijvoorbeeld het organiseren van de “Week voor de gezonde jeugd” en stimuleren van het programma “gezonde school/kinderopvang”. Hierbij kan de “beweegcirkel” gebruikt worden</i>
	In Lingewaard heeft 20% van de jongeren (12-19 jaar) overgewicht. Dit percentage moet omlaag	<i>Door het continueren/inzetten van effectieve projecten zoals GO! (Gezond Onderweg). En door mee te werken aan realisatie van een lokaal preventieakkoord waarin het thema “overgewicht” 1 van de speerpunten is</i>
Er is extra aandacht voor de beweging van jonge kinderen (peuters en kleuters)	Jong geleerd, is oud gedaan: vanaf 0 jaar moet er aandacht zijn voor beweging. Op landelijk niveau wordt er gewerkt aan een advies over beweegrichtlijnen voor de leeftijd 0-4 jaar. Hier zullen we op anticiperen. We streven ernaar dat alle kinderen van 4-12 jaar (naast het bewegingsonderwijs), deelnemen aan minimaal 1 georganiseerde beweegactiviteit	Het aanbod vanaf 0 jaar wordt in beeld gebracht en gepromoot. Door middel van samenwerking wordt in elke kern gewerkt aan een laagdrempelig beweegaanbod voor de 4-12 jarigen
De “uitval” van jongeren bij sportverenigingen/ sportaanbod verminderd	Minder uitval van jeugd 12-18 jaar. Het aanbod moet aansluiten bij de vraag: tot 13 jaar is er vooral behoefte aan georganiseerd aanbod, daarna zijn ongeorganiseerde mogelijkheden ook van belang	Door de vraag beter in beeld te brengen, dit met aanbieders te delen en te helpen bij aansluiting met het aanbod

Er is extra aandacht voor de beweging van jonge kinderen (peuters en kleuters)

Jong geleerd, is oud gedaan: vanaf 0 jaar moet er aandacht zijn voor beweging. Op landelijk niveau wordt er gewerkt aan een advies over beweegrichtlijnen voor de leeftijd 0-4 jaar. Hier zullen we op anticiperen. We streven ernaar dat alle kinderen van 4-12 jaar (naast het bewegingsonderwijs), deelnemen aan minimaal 1 georganiseerde beweegactiviteit

Het aanbod vanaf 0 jaar wordt in beeld gebracht en gepromoot. Door middel van samenwerking wordt in elke kern gewerkt aan een laagdrempelig beweegaanbod voor de 4-12 jarigen

2.5 STERKE EN VITALE AANBIEDERS

WAT WE WILLEN BEREIKEN MET SPORT IN LINGEWAARD:	UITGANGSPUNT/SUBDOEL:	HOE GAAN WE DAT BEREIKEN:
<p>Sport- en beweegaanbieders zijn vitaal en toekomstbestendig met voldoende vrijwilligers</p>	<p>Vitale verenigingen zijn organisatiekrachtig (qua beleid, leden, kader, accommodatie en financiën) en vervullen een maatschappelijke rol (qua activiteit en intentie). Op landelijk niveau (2018-2019) wordt 21% van de sportverenigingen gezien als kwetsbaar. Dit zijn vaker kleine verenigingen (<100 leden) zonder eigen accommodatie. Van de sportverenigingen zijn 36% voldoende in staat om een bredere maatschappelijke functie te vervullen. Grotere verenigingen met een eigen accommodatie zijn meer maatschappelijk georiënteerd. We streven ernaar dat alle verenigingen aandacht hebben voor vitaliteit van de club</p>	<p><i>Op basis van de momenteel bekende cijfers, willen we stimuleren dat met name 0-12 jarigen en VMBO leerlingen minimaal 1 uur per dag matig intensief bewegen. Dit willen we bereiken door het sportplezier bij de jeugd te verbeteren. Dit doen we door te stimuleren dat er een breed (vraaggericht) aanbod beschikbaar en vindbaar is voor en gebruikt wordt door 0-19 jarigen en door realisatie van een sport- en beweegplan per school/kindpartner</i></p>
	<p>Lingewaard kent een rijk verenigingsleven. Er zijn ongeveer 65 verenigingen actief. In 2018 was 30% van de inwoners aangesloten bij een sportvereniging (landelijk 25%). De verenigingen zijn dus belangrijke aanbieders van sport en bewegen en van belang voor de leefbaarheid in de kernen. We streven er dan ook naar om het verenigingslidmaatschap op gelijk niveau te houden</p>	<p><i>Door de voordelen van deelnemen aan verenigingsleven onder de aandacht te houden/brengen bij de verenigingen, de coalities binnen het sociale domein en leefbaarheidsplannen in de kernen</i></p>
	<p>Het is een uitdaging voor verenigingen om leden te behouden, voldoende vrijwilligers te vinden en genoeg inkomsten te verwerven. Daarnaast wordt er steeds meer gevraagd van sport- en beweegaanbieders (vernieuwen, samenwerken, veilig sportklimaat, gezonde sportkantine, maatschappelijk ondernemen etc.). Ondersteuning t.b.v. versterking is daarom van belang</p>	<p><i>Door sport- en beweegaanbieders te helpen met inzet van passende verenigingsondersteuning en financiële ondersteuning te checken op aansluiting bij gewenste doelen</i></p>

<p>Sport- en beweegaanbieders ontwikkelen desgewenst nieuwe vormen van aanbod en richten zich op kwetsbare doelgroepen</p>	<p>De bevolkingssamenstelling verandert waardoor een kritische blik richting passend aanbod voor verschillende doelgroepen van belang is. Verenigingsdeelname staat onder druk door de toename van individueel sporten. Verwachtingen t.a.v. kwaliteit, variatie en flexibiliteit veranderen. De toenemende druk op vrijwilligers en besturen kan ertoe leiden dat er andere organisatievormen gaan ontstaan (meer samenwerking en verbinding of professionalisering). Samenwerking is nodig om hier invulling aan te kunnen geven</p>	<p><i>Door het aanbod (kwalitatief en kwantitatief) aantrekkelijk en laagdrempelig te houden/uit te breiden. Doordat sport- en beweegaanbieders de vrijheid nemen om zich te kunnen ontwikkelen en daarbij meer focussen op functies en activiteiten. Door samenwerking vanuit onderop te stimuleren waarbij soms het gezamenlijke belang voorop gesteld wordt. Door sport te professionaliseren</i></p>
<p>Sport- en beweegaanbieders werken onderling en met andere (maatschappelijke) partners samen</p>	<p>Op landelijk niveau (2018-2019) is 15% van de sportverenigingen een open sportaanbieder (samenwerken, vraaggericht, ondernemerszin, open cultuur). Een doorvertaling naar de lokale situatie zou betekenen dat er ongeveer 10 open clubs moeten zijn. Er worden veel initiatieven in die richting genomen. We streven ernaar om clubs ook echt de titel "Open Club" mee te geven</p>	<p><i>Door kennis te delen over de open club en goede voorbeelden in dezen. Zelfredzaamheid en een actieve houding zijn van essentieel belang. Wisselwerking met ondersteuning vanuit bijvoorbeeld gemeente is belangrijk</i></p>
	<p>De sport- en cultuurcoaches maken onderdeel uit van de Brede Regeling Combinatiefuncties. De coaches stimuleren sport en bewegen en verbinden verschillende sectoren. Ze richten zich daarbij op alle thema's uit het lokale sportakkoord/sportbeleid</p>	<p><i>Sportcoaches en Lingewaard Sport! vervullen een belangrijke rol bij de uitvoering van lokaal sportakkoord/sportbeleid. De positie van beiden wordt verder versterkt mede ten gunste van een sterke sportinfrastructuur in Lingewaard</i></p>
<p>Er is een veilig en gezond sportklimaat bij alle sport- en beweegaanbieders.</p>	<p>We streven naar een positieve sportcultuur bij alle sport- en beweegaanbieders. Je veilig voelen, persoonlijke aandacht voor welbevinden en beperken negatieve gedragingen zijn hierbij van belang (stimuleren pedagogisch klimaat bij de sportvereniging)</p>	<p><i>Door kennis te delen over de verschillende onderwerpen die horen bij een positief sportklimaat, een netwerk van contactpersonen te realiseren en daar waar nodig ondersteuning te bieden ter bevordering van dit thema</i></p>

2.6 DUURZAME SPORTINFRASTRUCTUUR

Voor dit thema zijn in het sportakkoord de volgende doelen beschreven:

- Sportparken zijn voor iedereen toegankelijk
- Sportaccommodaties zijn toekomstbestendig en voldoen aan de gewenste kwaliteit
- Sportaccommodaties worden beter en voor meerdere doeleinden benut
- Sportaccommodaties zijn duurzaam, zowel qua gebruik als energie
- Openbare ruimte wordt optimaal gebruikt en ingezet om te sporten en bewegen

Om hier verdere invulling aan te kunnen geven, is in samenwerking met de werkgroep vanuit het sportakkoord de notitie "Toekomstbeeld en Uitgangspunten Duurzame Sportinfrastructuur" opgesteld.

Hierin zijn de onderstaande uitgangspunten/subdoelen beschreven. Bij de uitrol van het accommodatiebeleid in de kernen, worden deze uitgangspunten meegenomen. *Klik op de afbeelding van de notitie aan de rechterkant van deze pagina om naar het document te gaan.*

WAT WE WILLEN BEREIKEN QUA SPORTINFRASTRUCTUUR:	UITGANGSPUNT/SUBDOEL:
Multifunctionaliteit en clustering:	<ul style="list-style-type: none"> - Inzetten op multifunctioneel gebruik en clustering van accommodaties - Bij renovatie, nieuwbouw of uitbreiding is multifunctioneel gebruik een uitgangspunt - Bij (ver)nieuwbouw bevorderen we clustering van binnen- en buitensport
Spreiding en bereikbaarheid	<ul style="list-style-type: none"> - In elke dorpskern zijn voldoende mogelijkheden tot sport en bewegen (minimaal de mogelijkheid om jaarrond binnensport en buitensport te beoefenen) - We streven naar een goede bereikbaarheid en geografisch evenwichtige spreiding van functies en accommodaties
Capaciteit en aanbod	<ul style="list-style-type: none"> - Realiseren passend aanbod waarbij we streven naar een optimale en efficiënte bezetting - Zo veel mogelijk inwoners kunnen in hun eigen omgeving sporten en bewegen - Structurele overcapaciteit wordt niet door de gemeente gefaciliteerd

Kwaliteit, functionaliteit en duurzaamheid

- Focus ligt op het faciliteren van breedtesport
- Doelmatig onderhoud aan de sportaccommodaties volgens (onderhoudsniveau 3)
- Bij accommodatieknelpunten kan gekozen worden voor een flexibele/mobiele oplossing
- Accommodaties voldoen aan de gemeentelijke doelstellingen t.a.v. duurzaamheid

Toegankelijkheid en betaalbaarheid

- Iedereen moet fysiek de mogelijkheid hebben om toegang te krijgen tot de activiteiten
- Streven naar betaalbare accommodaties en voorzieningen (voor gemeente en gebruikers)

Hoofdstuk 3: Opstelling 'Accenten en de rol van de gemeente'

3.1 EXTRA AANDACHTSPUNTEN IN SPORTAKKOORD VANUIT GEMEENTE

In het sport- en beweeglandschap is de gemeente één van de partijen. Dit is wel gebleken uit het proces rondom de totstandkoming van het sportakkoord. Onze rol kan divers zijn. Soms is de gemeente aanvoerder, soms een van de spelers in het spel en soms staat de gemeente ook aan de zijlijn. Duidelijk is wel dat het sportveld "goed in beweging" is: inwoners staan op en nemen initiatief en verantwoordelijkheid op zich. Hieronder worden de gemeentelijke speerpunten toegelicht.

Vanuit het Rijk ontvangen we in 2021 en 2022 een uitvoeringsbudget voor dit lokale sportakkoord. Binnen deze periode wordt bekeken hoever we zijn en hoe het vervolg na 2022 eruit moet gaan zien. Vanuit gemeentelijk oogpunt, krijgen de komende twee jaar de volgende acties prioriteit:

- Sport en bewegen als middel inzetten om de

doelstellingen van het sociale beleid te behalen. (relatie met zorgkant). Dus in algemene zin sport als middel voor het welzijn van de inwoners en specifiek: voor de jeugd en volwassenen ook om zich fysiek en sociaal te ontwikkelen en betrokken te zijn, voor ouderen om vitaal te blijven en eenzaamheid te beperken, voor nieuwkomers om kennis te maken en voor werkzoekenden als mogelijke opstap naar werk.

- Dat er sport- en beweegplannen per school/ kindpartner gerealiseerd worden. Dit, met aandacht voor beweegrichtlijnen, motorische vaardigheden, overgewicht en uitval 12-18 jarigen bij deelname aan sportaanbod.
- Ondersteunen en bevorderen van vitaliteit van sportaanbieders en stimulering van de "open club gedachte". Dit doen we bijvoorbeeld door samenwerkingsverbanden te versterken.
- Voortgang op het gebied van sportinfrastructuur. Zoals het meenemen van de sportaccommodaties in de uitwerking van het accommodatiebeleid per kern. Samen met betrokken partners wordt de komende twee jaar regelmatig (onder andere via het nieuwe digitale sportplatform

"www.lingewaardinbeweging.nl") gecommuniceerd over de resultaten en de voortgang.

3.2 ROL VAN DE GEMEENTE

De gemeente wil in samenwerking met Lingewaard Sport!, de sport- en cultuur coaches en andere partners de doelen uit het sportbeleid behalen. Samen voeren we de regie, waarbij de gemeente een specifieke rol heeft ten aanzien van:

- kennis van het werkveld, ervaringen delen en afspraken maken middels samenwerkingsverbanden (zorgsector, welzijn, onderwijs, andere gemeenten);
- informatie/communicatie duidelijk en vindbaar maken voor iedereen;
- faciliteren bewegingsonderwijs (wettelijke verplichting);
- maatschappelijke sportaanbieders huisvesting bieden t.b.v. sportaanbod voor onze inwoners.
 - De gemeente realiseert/is eigenaar van een aantal maatschappelijke accommodaties waaronder sportaccommodaties en is daarmee voor

die accommodaties dan ook verantwoordelijk voor onderhoud (in stand houding, vernieuwing);

- Conform gemeentelijk beleid maken we afspraken over exploitatie en beheer (bevordering multifunctioneel gebruik).
- inrichting openbare ruimte;
- personele inzet (ambtenaren en Sport- en CultuurCoaches);
- inzet materialen en financiële middelen (subsidie/ budget voor uitvoering aanvragen en verlenen);
- realisatie lokaal preventie akkoord;
- onderzoek en monitoring.

Rollen/taken kunnen ook gedelegeerd worden aan bijvoorbeeld de sport- en cultuur coaches en/ of Lingewaard Sport! In het accommodatiebeleid wordt bijvoorbeeld ook beschreven dat de rollen van gemeente en van maatschappelijke organisaties veranderen: de gemeente trekt zich meer terug naar een faciliterende rol en maakt inwoners meer verantwoordelijk voor oplossingen bijvoorbeeld t.a.v. de integrale huisvestingsplannen per kern.

Samenwerking op bestuurlijk niveau

Uit de benoemde speerpunten blijkt dat sport en

bewegen raakvlak heeft met veel gemeentelijke aandachtsvelden/portefeuilles zoals: zorg, welzijn, onderwijs, leefbaarheid, maatschappelijk vastgoed, duurzaamheid, ruimtelijke ordening, openbare ruimte en natuurlijk financiën en communicatie. Dus een brede bestuurlijke betrokkenheid is noodzakelijk.

De gemeente heeft een regierol ten aanzien van de verbinding tussen deze aandachtsvelden op bestuurlijk niveau. De vele betrokken organisaties zijn werkzaam in de kernen en daarmee in de haarvaten van de samenleving. Verbinden in de praktijk is afhankelijk van leiderschap, passie en betrokkenheid bij de praktijk. De samenleving moet zichzelf verantwoordelijk voelen en hier kan de gemeente een rol in spelen door open te zijn, mee te denken en mede mogelijk te maken. Met enthousiasme en het delen van successen kan veel bereikt worden!

Voorbeelden waarbij de samenhang tussen sport/ bewegen en andere beleidsvelden blijkt:

- De gemeente draagt samen met organisaties die betrokken zijn bij de jeugd, middels sport bij aan

het versterken van kwetsbare jeugd (overgewicht, jeugdzorg etc.).

- De gemeente gaat samen met de onderwijsinstellingen voor een goede huisvesting inclusief sportvoorziening die past bij de onderwijsdoelstellingen en bij hetgeen de samenleving vraagt.
- De gemeente gaat samen met de Stichting Welzijn Lingewaard (waar ook de Sport- en CultuurCoaches werkzaam zijn) voor het behalen van de beleidsdoelen ten aanzien van sport.
- De gemeente gaat samen met de inwoners voor integrale huisvestingsplannen waarbij ook sport een passende plaats krijgt.
- De gemeente heeft aandacht voor initiatieven op het gebied van sport en bewegen in relatie tot de omgevingsvisie.

Deze integrale manier van werken en de combinatie met steeds meer inwonersinitiatief is in ontwikkeling en zal de komende periode verder uitgebouwd worden.

Hoofdstuk 4: Spelregels

'Organisatie, financiën en communicatie'

4.1 ORGANISATIE

Voor de thema's "iedereen kan meedoen, jeugd in beweging en vitale aanbieders" is de beschikbare ambtelijke mankracht kwantitatief en kwalitatief passend bij hetgeen benodigd: circa 0,5 fte beleidsmedewerker en 0,4 fte uitvoering Sociaal Beleid. Voor het thema "duurzame sportinfrastructuur" is de beschikbare ambtelijke mankracht circa 1,3 fte beleidsmedewerker en 1 fte uitvoering Openbare Ruimte en Vastgoed. Daarnaast is er beperkte capaciteit voor de uitrol van het accommodatiebeleid. In een aantal gevallen wordt externe expertise ingeschakeld.

Daarnaast zijn de uitvoerende taken belegd bij de Sport- en CultuurCoaches. Zij zijn werkzaam bij de Stichting Welzijn Lingewaard. Er is een werkplan voor 3 jaar opgesteld, waarbij jaarlijks prioriteiten bepaald worden door gemeente is samenspraak

met de coaches en Lingewaard Sport!. Elke coach heeft een specifiek aandachtsgebied, zoals: jeugd/onderwijs, zorg/kwetsbare doelgroepen en verenigingsondersteuning.

Door de inzet van Lingewaard Sport! en de realisatie van het lokale sportakkoord is de eigen kracht vanuit de inwoners sterk verbeterd. Een mooi resultaat en goed voorbeeld van wat met enthousiaste vrijwilligers bereikt kan worden! Per 1 januari 2021 is bovendien ook Stichting Sportservice Lingewaard actief. Zij beheren sporthal De Brink en aanverwante gymzalen. Een verdere uitbesteding van taken aan de Sport- en CultuurCoaches, Stichting Lingewaard Sport! en/of accommodatiebeheerders is inmiddels dan ook bespreekbaar.

Vele zaken op het gebied van sport en bewegen worden zoals hierboven beschreven lokaal geregeld. Er zijn echter ontwikkelingen en uitdagingen die bovenlokaal spelen waarbij regionale samenwerking over gemeentegrenzen

heen een uitkomst kan bieden. Denk hierbij bijvoorbeeld aan accommodaties met een regionaal verzorgingsgebied, de openbare ruimte en sportevenementen. Daarom is met de buurgemeenten Overbetuwe, Nijmegen en Arnhem een notitie opgesteld over regionale afstemming t.a.v. sport. [Klik op de afbeelding van de notitie onderaan deze pagina om naar het document te gaan.](#)

4.2 FINANCIËN

Om een indicatie te geven van de financiële middelen die nodig zijn om de doelen te kunnen realiseren, is het onderstaande overzicht opgesteld. Voor de thema's "iedereen kan meedoen, jeugd in beweging en vitale aanbieders, zijn deze middelen naar verwachting voldoende om uitvoering te kunnen geven aan de activiteiten die bekend zijn voor het behalen van de gestelde doelen. Dus is realisatie in 2021 en 2022 haalbaar binnen reeds bestaande budgetten.

Dit is ook ten aanzien van "duurzame sportinfrastructuur" het uitgangspunt, maar is niet vooraf te garanderen. In de Contourennota is immers ook vastgelegd dat "de gemeente bij de ontwikkeling van de integrale huisvestingsplannen per kern insteekt op budget neutrale uitvoering over de gehele gemeente (door gebouwen af te stoten, worden middelen gegenereerd). Daar waar uitwerking om extra budget vraagt, wordt draagvlak gezocht bij de raad middels het indienen van een separaat voorstel via de planning&control cyclus. Gedegen planvorming met de betrokkenen en adequate besluitvorming door college en raad

is hierbij een vereiste: er zullen keuzes gemaakt moeten worden om bepaalde accommodaties af te stoten. De trajecten rondom OBC Bemmelen, accommodatiebeleid Huissen en uniformering huurtarieven sluiten aan bij deze uitgangspunten en zijn afzonderlijk geagendeerd.

Volgens de informatie die te vinden is op "waarstaatjegemeente.nl" zijn in 2020 de gemeentelijke uitgaven aan sport, cultuur en recreatie per inwoner in Nederland € 280 en in Lingewaard € 183. In de "Monitor Sportuitgaven Gemeenten 2018" van het Mulier Instituut staat bijvoorbeeld dat per Nederlander door gemeenten in 2018 gemiddeld € 64 uitgegeven is aan sport. Helaas blijkt uit alle informatie ook dat de vergelijkbaarheid van gegevens lastig is (welke uitgaven worden meegenomen en in hoeverre zijn taken bijvoorbeeld uitbesteed). Feit is dat de beschikbare middelen slim ingezet moeten worden om doelen te kunnen behalen. Het betrekken van de denkkraft en ervaring vanuit het sportveld daarbij is een pre.

INDICATIE FINANCIËN SPORTBELEID:

BEDRAGEN CONFORM PROGRAMMABEGROTING 2021:	
Sportbeleid en activering (60501)	€ 627.000
Binnensportaccommodaties (60502)	€ 102.000
Buitensportaccommodaties (60503)	€ 208.000
Zwembaden (60504)	€ 300.000
Binnensportaccommodaties beheer en onderhoud (60505)	€ 499.000
Buitensportaccommodaties beheer en onderhoud (60506)	€ 1.091.000
Bestemmingsreserve combinatiefuncties	€ 21.000
Totaal:	€ 2.848.000

In onderstaand overzicht brengen we in beeld welke bedragen direct in verbinding staan met de uitvoering van het sportbeleid (bijvoorbeeld geen doorberekende ambtelijke loonkosten), geactualiseerd met de kennis die we in januari 2021 hebben (bijvoorbeeld dat we budget vanuit het Rijk ontvangen voor uitvoering van het lokale sportakkoord).

BUDGET SPORTBELEID EN ACTIVERING	Uitgaven:	Herkomst van middelen:		Structureel / incidenteel:
		Ontvangen via algemene of specifieke uitkering:	Gemeentelijk aandeel:	
Sportbudget, voor uitvoering sportbeleid:	€ 37.000			S
Sport- en cultuur coaches, voor inzet uren derden	€ 224.000	€ 224.000		S
Subsidiegelden, voor subsidies aan sportverenigingen (en huurcompensatie)	€ 235.000			S
Bestemmingsreserve combinatiefuncties	€ 14.000			I (2021 & 2022)
Lokaal sportakkoord, voor uitvoering acties	€ 30.000	€ 30.000		I (2021 & 2022)
Totaal:	€ 540.000	€ 254.000	€ 286.000	

BUDGET BINNENSPOORTACCOMMODATIES	Uitgaven:	Herkomst middelen:		Structureel / incidenteel:
		Huur opbrengsten	Gemeentelijk aandeel:	
Exploitatiebijdragen, voor beheer binnensportaccommodaties	€ 620.000			S
Huurkosten voor verhuur binnensportaccommodaties		€ 501.000		S

BUDGET BUITENSPOORTACCOMMODATIES:				
Onderhoudsvergoeding, voor onderhoud buitensportaccommodaties	€ 397.000			S
Huurkosten voor verhuur buitensportaccommodaties		€ 162.000		S

BUDGET ZWEMBADEN:				
Belastingen	€ 7.000			S
Exploitatiebijdrage, voor exploitatie zwembad Laco	€ 370.000			S
Huurkosten voor verhuur zwembad		€ 190.000		S

BUDGET BINNENSPOORTACCOMMODATIES BEHEER EN ONDERHOUD:				
Belastingen, verzekeringen, nutskosten	€ 51.000			S
Onderhoud	€ 298.000			S

BUDGET BUITENSPOORTACCOMMODATIES BEHEER EN ONDERHOUD:				
Belastingen, verzekeringen en advies	€ 62.000			S
Onderhoud	€ 440.000			S
Huurkosten, voor tijdelijke voorzieningen	€ 37.000			S en I
Totaal:	€ 2.282.000	€ 853.000	€ 1.429.000	
Totaal sportbudget:	€ 2.822.000	€ 1.107.000	€ 1.715.000	

EN VERDER:

- Is er in 2021 en 2022 een budget van € 10.000 beschikbaar via NOC*NSF voor ondersteuning van sportverenigingen.
- Is er een kans voor verruiming van middelen door de realisatie van een lokaal preventie akkoord, aanvraag subsidies/fondsen etc.
- Is er een kans voor verruiming van middelen door het afstoten van gemeentelijke vastgoed, meer integraliteit en maatschappelijk financieren.
- Is het vervolg van de inzet van huidige middelen voor armoedebestrijding, sociaal/gezondheidsbeleid, speelruimte en inwonersparticipatie van belang.
- Is het vervolg van de inzet van huidige middelen voor accommodatiebeleid, onderhoud openbare ruimte, verduurzaming en bijvoorbeeld de investeringssubsidie van belang.

4.3 COMMUNICATIE EN MONITORING

Samen met de betrokken partners vertellen we de direct betrokkenen regelmatig over de voortgang en de resultaten van de acties in het lokale sportakkoord. Dit doen we onder andere via het nieuwe digitale sportplatform "www.lingewaardinbeweging.nl" en het "sportcafé". Lingewaard Sport! en de Sport- en CultuurCoaches organiseren dit sportcafé 2 keer per jaar voor alle sportaanbieders en betrokkenen. Overige inwoners informeren we over activiteiten/successen via de reguliere media kanalen.

Over de voortgang van de specifieke gemeentelijke speerpunten, informeren we het college en de gemeenteraad jaarlijks. Dit combineren wij bij voorkeur met een werkbezoek. Zo kunnen college en raad in de praktijk zien wat de partners hebben gedaan.

De uitvoering van het lokale sportakkoord, loopt door in 2021 en 2022. Dan zal er duidelijkheid komen over het vervolg van dit initiatief vanuit de inwoners: wordt het lokale sportakkoord vernieuwd en wordt er vervolg gegeven aan het uitvoeringsbudget vanuit het Rijk et cetera? Dat is ook het moment om te bespreken hoe we om willen gaan met het vervolg van het gemeentelijke sportbeleid.

